

A Magyar Radiológusok Társasága Osteologiai Szekciójának (MRT-OS) története II. rész (1993–1999)

BEVEZETÉS

Folyóiratunk előző számában megkezdjük az MRT-OS történetének, publikálását (Osteol. Köz. 2020.28.1-2. 8-16.). A II. részt ennek összefoglalójával kezdjük.

2016 novemberében *dr. Forgács Sándor*, az Osteologiai Szekció elnöke vezetőségválasztó közgyűlést hívott össze, ahol bejelentette, hogy 28 éves elnöksége után újabb jelölését nem fogadja el, működését átadni szeretné. Ebből az alkalomból a leköszönő elnök összefoglalta a Szekció közel 30 éves tevékenységének fontosabb állomásait és eredményeit.

Több hozzászóló méltatta *Forgács dr.* tevékenységét. *Dr. Bohár László*, a Szekció titkára emelkedett hangvételű laudációt mondott, és javasolta, hogy *dr. Forgács Sándort* a Szekció alapítóját és 28 éven át volt elnökét „örökös tiszteletbeli elnök”-nek válasszák meg. A Szekció a javaslatot egyhangúan elfogadta és felkérték *Forgács doktort*, hogy írja meg az MRT-OS történetét.

A Szekció most már Musculoskeletalis Szekció néven *Mester Ádám* vezetésével folytatta tevékenységét. A régi vezetőségből *dr. Bohár Lászlót*, *dr. Fazekas Pétert* és *dr. Köllő Katalint* választották be az új vezetőségbe. Úgy tűnt tehát, hogy a Szekció töretlenül folytatni fogja munkáját.

2019-ben ismét vezetőségválasztásra került sor, amikor *Mester Ádám* elnök foglalta össze az új vezetőség 3 éves tevékenységét. Önkritikus hangon elmondta, hogy „nem tudtuk folytatni azt a dinamikus aktivitást, ami *Forgács Sándor* elnökünk idejében jellemezte a Szekció életét” (Osteol. Köz. 2019.27.3-4.56.). A leköszönő vezetőség régi tagjai nem kívántak az új vezetés tagjai lenni. Az új vezetőségbe tette kész, elismert fiatal szakemberek kerültek, akik *Mester dr.* szavaival élve „fel fogják pezdíteni a Szekció életét, és az méltó lesz *Forgács Sándor* mindig újat kereső koncepciózus és eredményes vezetéséhez”. Az új elnök, *Nagy Judit dr.* személye erre biztosítékot jelent. Az új vezetőség az Osteologiai Közleményekkel nem kívánt foglalkozni, ezért *Mester dr.* javaslatára megállapodtak abban, hogy a folyóiratot a jövőben átmenetileg a Csont Dg. Alapítvány adja ki a Bones Iroda Kft. támogatásával.

AZ I. RÉSZ ÖSSZEFOGLALÁSA

Az MRT-OS megalakulása. A történet 1978-ban indult, amikor a Magyar Radiológusok Társaságának vezetésére *prof. Horváth Ferenc* javaslatára elhatározta egy osteologiai szekció megalakítását, és *Forgács Sándort* bízták meg annak megszervezésével. Mindez egybeesett azzal, hogy más tudományos egyesületek osteologiai érdeklődésű tagjainak aktivitása fokozódott. 1984-ben négy egyesület közös osteoarthrológiai szekciót hozott létre. A Radiológus Társaság *dr. Forgács Sándort* és *dr. Gyarmati Jánost* delegálta ennek a vezetésébe. Az együttműködés azonban akadozott. Az MRT vezetősége a helyzetet úgy értékelte, hogy a négy társszakma közös szekciójában nem érvényesülnek kellőképpen a legnagyobb számban levő radiológusok érdekei, és ezért 1986 novemberében határozatot hoztak, hogy a radiológusok önálló Osteologiai Szekciót hozzanak létre, ennek szervezésével *Forgács Sándort* bízták meg. Felhívást adtak közre arról, hogy interdiszciplináris szekciót szerveznek, radiológusokon kívül várnak reumatológusokat és minden olyan kollegát, aki csont-izületi betegségek iránt érdeklődik.

Előkészítő ülések után 1988. október 21-én egy tudományos üléssel összekötött alakuló közgyűlésen megalakult a Magyar Radiológusok Társaságának Osteologiai Szekciója (MRT-OS).

12 tagú vezetőséget választottak, és *dr. Forgács Sándort* megválasztották a Szekció elnökének.

Első felhívásunkban hangsúlyoztuk, hogy az ultrahang, a CT, és különösen az MRI diagnosztika megjelenése és elterjedése olyan új távlatokat nyitott, mely beláthatatlan ideig biztosítani fogja ezen tudomány fejlődését. Ma már tisztán látszik, hogy ezt jól gondoltuk.

Felhívásunkra 187-en válaszoltak, hogy a Szekció tagjai szeretnének lenni. Az első rendezvény sikere után újabb 37 kollega küldte el jelentkezését a 224 fős tagságot túlnyomóan radiológusok és reumatológusok alkották.

Osteologiai Napok. Az MRT-OS vezetősége határozatot hozott, hogy minden évben Osteologiai Napok néven kongresszust rendez felváltva Miskolcon, *Gyarmati János* és Salgótarjánban *Oláh József* vezetésével.

1989. március 17-én a Miskolci Megyei Kórházban megnyitottuk az I. Osteológiai Napokat. A bejelentett előadások száma, a résztvevők jelentkezése minden várakozásunkat felülmúlta. Ez a sikersorozat folytatódott a II., III., és IV. Osteológiai Napokon. A Szekció önálló társaságra jellemző széleskörű tevékenységbe kezdett, de a vezetőség úgy határozott, hogy jogilag szekció maradunk.

„Csont-izületi megbetegedések korai felismeréséért (Csont Diagnózis)” Alapítvány. Az 1992. év különösen sikeres társaságunk életében. Megkezdte működését Alapítványunk, amely beváltotta reményeinket: anyagi alapot teremtett a Szekció tevékenységéhez.

Osteológiai Közlemények. 1992-ben *Forgács Sándor* főszerkesztő bemutatta az Osteológiai Közlemények első számát, amit osztatlan elismeréssel fogadtak. A tartalmi és formai szempontból egyaránt kiemelkedő kiadványt negyedévente jelentettük meg, és hamarosan a hazai osteologia egyik vezető fóruma lett. Ma már a 28. évfolyamában jár. Sikere töretlen.

A III. Osteológiai Napok 1991. októberben zajlott le Lillafüreden. A IV. ismét sikeres rendezvény Salgótarjánban volt. 4 kongresszuson összesen 205 előadás hangzott el, amelynek szerzői között 120 kollega szerepelt: radiológusok, reumatológusok, ortopéd orvosok, traumatológusok.

Az 1993-as év fontos eseménye volt márciusban a *European Society of MusculoSkeletal Radiology (ESSR)* megalakulása. Bonnban. Az alakuló ülésen 11 ország képviseltette magát. Hazánkban *Forgács Sándor* és *Mester Ádám* vett részt, így őket a Társaság alapító tagjai között tartják számon. Megalakult az európai Társaság első vezetősége. *Forgács Sándort* ennek tagjává választották, tagságát később egy további ciklusra meghosszabbították.

ELNÖKI BESZÁMOLÓ AZ V. OSTEOLOGIAI NAPOKON

Az V. Osteológiai Napokat *Gyarmati János* elnökletével 1993 novemberében Miskolctapolcán rendeztük. *Forgács dr.* elnöki beszámolót tartott, amelyet folyóiratunkban közöltük (Osteol. Közl. 1994.2.10-11.) A beszámoló részletesen ismertette azokat a nagyszerű eredményeket, amelyekről az előzőekben írtunk. Szekciónk bizonyította, hogy az alakuláskor megfogalmazott célt: tudományos fórumot teremteni a csont-izületi diagnosztikával foglalkozó radiológusoknak és a velük együttműködő más szakembereknek, sikerült megvalósítani.

Alapítványunk szponzorálási díjából, hirdetésekéből kisebb vagyont gyűjtött össze. A negyedik év végére ez megközelítette a 3 millió Ft-ot. Ez a vagyon anyagi alapot teremtett Társaságunk tudományos tevékenységéhez. Ösztöndíjakat alapítottunk tudományos tevékenység támogatására, külföldi kongresszusokon való részvétel biztosítására. Pályázatokat hirdettünk „Az év legjobb osteológiai tárgyú közleménye” cím elnyerésére, és nem utolsó sorban az V. Osteológiai Napokon való részvétel elősegítésére. Az V. Osteológiai Napokra és az ahhoz

V. Osteológiai Napok

Előzetes értesítés

A Magyar Radiológusok Társaságának Osteológiai Szekciója (MRT-OS) 1993 november 12-13-án rendezi meg az V. Osteológiai Napokat, Miskolc-Tapolcán a Junó Hotelban.

Főtémák: 1. A kéz és láb megbetegedései
2. Osteológiai kazuisztikák
3. Szabadelőadások

Az Osteológiai Napokhoz csatlakozva november 10-11-én továbbképző tanfolyamot rendezünk, különös tekintettel a modern képalakító eljárások alkalmazására a csont-izületi diagnosztikában.

Részvételi díj: Osteológiai Napok: 6000 Ft

Osteológiai Napok + továbbképző tanfolyam: 8000 Ft.

A részvételi díj magában foglalja a szállás, étkezés ill. tanfolyam költségeit.

Előzetes jelentkezéseket a következő címre kérjük:

Dr. Gyarmati János osztályvezető főorvos

3501 Miskolc Megyei Kórház Röntgen Intézet

Szentpéteri kapu 72-76.

A „csont-izületi betegségek korai felismeréséért” Alapítvány korlátozott számban részben vagy egészben átvállalja azon 40 év alatti kollegák részvételi díját, akik más forrásból hozzájárulást nem kapnak.

Kérelmeiket az Alapítvány Kuratóriumának címére kérjük:

Dr. Forgács Sándor kuratóriumi elnök

1145 Budapest, Uzsoki u. 29.

kapcsolódó továbbképző tanfolyamra 32 orvos kért és kapott támogatást.

Kiépítettük kapcsolatunkat az *International Skeletal Society (ISS)*-vel. *Forgács dr.* részt vett az ISS évi kongresszusain Stockholmban és Torontóban. Megbeszéléseket folytatott a Társaság vezetőivel, aminek egyik eredménye volt, hogy nemzetközi szaktekintélyek vállaltak szerepet az Osteológiai Közlemények szerkesztőbizottságában.

Nemzetközi tárgyalásainkat *Gyarmati* és *Mester* doktorok bevonásával a bécsi radiológus kongresszus ideje alatt folytattuk. Ennek eredménye, hogy az osztrákok a következő évi bécsi MR kongresszusra és tanfolyamra 5 fiatal magyar kollegát vendégül láttak.

Forgács dr. a következő szavakkal zárta az elnöki beszámolót: „Azt hiszem, szerencsés társaság vagyunk. Amikor 5 évvel ezelőtt megalakítottuk az Osteológiai Szekciót, sokan lebeszéltek erről, mondván, nagyon sok tudományos társaság működik. Szerencsénk volt. Sikerült.

Amikor 2 évvel ezelőtt létrehoztuk az Alapítványt, sokan lebeszéltek erről, mondván, olyan sok Alapítvány működik, hogy nem találunk szponzorokat. Szerencsénk volt. Sikerült.

Amikor 1 évvel ezelőtt megindítottuk az „Osteológiai Közlemények”-et, sokan lebeszéltek erről, hiszen sok régi tudományos folyóirat sem tudja fenntartani magát. Szerencsénk volt. Sikerült.

Sikerült... Sikerült... Sikerült. Talán nem csak a szerencsén múltott. Mindannyian sokat dolgoztunk érte. Megérte. Folytassuk együttes erővel!”

A Magyar Radiológusok Társaságának Osteológiai Szekciója
a „Csont-izületi betegségek korai felismeréséért Alapítvány” támogatásával 1992 évben is meghirdeti

„Az év legjobb osteológiai tárgyú közleménye”

pályázat

Pályázni lehet 1992 évben nyomtatásban megjelent magyar vagy idegen nyelvű munkával.
A pályázatokat a következő címre kérjük küldeni:
Dr. Forgács Sándor o. v. főorvos, Uzsoki utcai Kórház Röntgenosztály
1145 Budapesti, Uzsoki u. 29.

Beküldési határidő: 1993. szeptember 1.

1992/1 Osteológiai Közlemények 11

A Magyar Radiológusok Társaságának Osteológiai Szekciójának PÁLYÁZATAI

Szekcióink, nem sokkal megalakulása után 1989-ben tudományos pályázatot hirdettek.

„Az év legjobb osteológiai tárgyú közleménye” cím elnyerésére.

Pályázni lehetett az év során nyomtatásban megjelent magyar vagy idegen nyelvű közleményrel. A pályázatokat a szekció vezetősége bírálta el. 1990 májusában Salgótarjánban a II. Osteológiai Napok keretében került sor a díjak kiosztására.

A vezetőség mint bíráló bizottság díjjal jutalmazta: Occupational Rheumatic Disease (Clin. Rheum. Dis. 1989. ápr.) cikksorozat, amelyet *Bálint Géza* szerkesztett.

Díjat kapott a cikksorozat összes magyar szerzője: *Dr. Geri György, Dr. Jakab Gábor, Dr. Kákos Tibor, Dr. Mészáros Milla, Dr. Németh László, Dr. Poor Gyula, Dr. Remes Péter, Dr. Zsigmond Éva.*

Ugyancsak díjat kapott *Gáspárdy Géza* „Néhány fontosabb reumatológiai kérdés klinikai és radiológiai tünete a lábon, valamint azok jelentősége az elkülönítő diagnosztikában” (Magyar Reumatológia 30. 129-136. 1989) című közleménye.

Hasonló pályázatot 1990-ben is kiírtunk. A beérkezett pályázatokat ismét a vezetőség bírálta el.

Díjjal jutalmaztuk: *Jankó Zsuzsanna* „Postmenopausális osteoporosis” (Magyar Reumatológia 31. 147-162-ig 1990) című cikkét és *Rón G. Péter* „Fluorimetria indexek összehasonlítása I. típusú osteoporosisban” (Magyar Radiológia 64. 393-396-ig 1990.) című munkáját.

A díjazottak oklevelet, könyvtárgyat kaptak és meghívást kaptak a III. Osteológiai Napokra Lillafüredre, ahol átvehetik díjakukat.

A szekció vezetősége fontosnak tartja, hogy a jövőben is alaposan tudományosan díjazott. A következő Vezetőségi ülésen döntünk, hogy az előző pályázati gyakorlatot folytatjuk, vagy esetleg más pályázati formát választunk. Szívesen vesszük olvasóink, tagságunk javaslatát.

vezetőség

VEZETŐSÉGI ÜLÉS 1994-BEN

1994 júniusában vezetőségi ülést tartottunk. A vezetőség „közfelkiáltással” *Mester Ádám dr.-t* választotta meg a Szekció főtitkárának. A vezetőség egyebek mellett feladatául adta, hogy a nemzetközi kapcsolatok további fejlesztésében munkálkodjon. Ezt a feladatot *Mester dr.* az elkövetkező években maradéktalanul, magas színvonalon teljesítette.

Néhány kollégát a Vezetőség kooptált, így 1994-ben a Szekció vezetősége a következőképpen alakult:

Elnök: Dr. Forgács Sándor

Alelnök: Dr. Oláh József

Főtitkár: Dr. Mester Ádám. Titkár: Dr. Köllő Katalin.

Tagok: Dr. Bohár László, Dr. Esztergályos János, Dr. Gergely Mária, Dr. Gyarmati János, Dr. Kaposi N. Pál, Dr. Karlinger Kinga, Dr. Lombai Béla, Dr. Németh László, Dr. Szántó Dezső, Dr. Temesvári Péter.

XVII. MAGYAR RADIOLÓGUS KONGRESSZUS, PROF. GEORGE GREENFIELD LÁTOGATÁSA

Budapesten töltötte szabadságát *George Greenfield professor* (Chicago, majd Florida USA) az ISS ismert személyisége, a „Greenfield” csontdiagnosztikai alpmű szerzője. Két előadást tartott a XVII. Magyar Radiológus Kongresszuson. Többször találkozott az MRT-OS vezetőivel. Megbeszéléseket folytattak az amerikai és magyar csontradiológusok együttműködésének kérdéseiről. Baráti beszélgetéseinken mesélt kolozsvári nagyszülőiről, akitől sajnos már csak néhány magyar szóra emlékezett. Az elkövetkező években az amerikai csont-radiológusokkal az együttműködés kiteljesedett, és Greenfield professzort az MRT tiszteletbeli tagjává választotta.

Javulatunkra a kongresszuson díjazták a legjobb osteológiai tárgyú előadást. Ezt a díjat és a velejáró pénztudalmat *dr. Mester Ádám* és mtsai high resolution CT-vel foglalkozó előadása nyerte el.

PROF. PAUL KLEINMANN TISZTELETBELI TAG

A Gyermeke-radiológiai és az Osteológiai Szekció közös javaslata alapján *P. Kleinmann* professzort az MRT tiszteletbeli tagjává választotta. A cím ünnepélyes átadására a Soproni Ultrahang Napokon került sor. Kleinmann professzor a mai napig folyóiratunk szerkesztőbizottságának tagja. A „battered child” szindrómáról írt cikkeit folyóiratunkban részletesen ismertettük. (Osteol. Közl. 1994.2.34-36.)

OSZTRÁK-MAGYAR KAPCSOLATOK

Az 1993. év jelentős eseménye volt, hogy Szekciónk küldöttsége (*dr. Forgács Sándor, dr. Köllő Katalin* és *dr. Mester Ádám*) látogatást tett Bécsben az AKH-ban, ahol a Röntgen Osztályt *Herwig Imhof* professzor a muszkuloszkeletális diagnosztika nemzetközi hírű szakembere vezette. Szoros baráti, szakmai együttműködést tudunk kialakítani. A későbbi években kölcsönösen részt vettünk egymás kongresszusain, továbbképző tanfolyamain, amelyekbe segítségünkkel sok magyar radiológus bekapcsolódhatott. *Imhof* professzor egyebek mellett az ISS egyik albizottságának vezetője volt, amelynek munkájába bevonta *Forgács Sándort* is.

Imhof professzor egyik munkatársa és későbbi utóda, *Franz Kainberger* professzor lett, aki a közelmúltban az ESSR elnöke volt, és akivel szakmai, baráti kapcsolatunk a mai napig folytatódik. 2019-ben *Kainberger* professzor az ESSR hírlevelében és a budapesti ünnepi tudományos ülésen üdvözölte *Forgács dr.-t* 80. születésnapján.

160 OSTEOLOGIAI KÖZLEMÉNYEK 1993/3

THE EUROPEAN SOCIETY FOR RADIOLOGY IN MEDICINE AND BIOLOGY
12th Annual Meeting
April 20-26, 1994

Pályázati felhívás

Az Európai Radiológus Kongresszus ideje alatt Bécsben az MRT-OS vezetői megbeszélést tartottak H. Imhof professzorral az európai MR társaság Elnökével. Ennek eredménye, hogy a szervezők biztosítják 5 fiatal magyar radiológus részvételét 1994 áprilisában Bécsben a Társaság évi tudományos ülésén.

Az MRT-OS Elnöksége úgy határozott, hogy a támogatás elnyerésére pályázatot hirdet.

Pályázati feltételek:

1. 40 év alatti életkor
2. A pályázó az MRT-OS tagja legyen.
3. Angol nyelvtudás.
4. Alapismertetek CT és/vagy MR területéről.
5. A pályázó foglalkozzon vagy foglalkozni kívánjon csont-izületi MR diagnosztikával.
6. Előnyben részesítjük azon pályázókat akik előadást jelentettek be a kongresszusra.

A pályázat beadási határideje 1994 január 15.

A pályázatokat a következő címre kérjük:

Dr. Forgács Sándor
MRT-OS Elnök
Uzsoki u-i Kórház Röntgenosztály
1145 Budapest Uzsoki u. 29.

MRT-OS

124 OSTEOLOGIAI KÖZLEMÉNYEK 1994/3

Csont-izületi képalkotó diagnosztika tanfolyam

a HIETE és MRT-OS közös rendezésében
1994. október 10-14., Budapest

Előzetes program

X. 10.	09.30-9.45	Megnyitó Berey Erő dr. Forgács Sándor dr.
	09.45-11.30	A porc- és a csontszövet funkcionális morfológiája Gyarmati János dr.
	11.30-12.30	A csont-izületi rendszer hagyományos röntgensugáralkotó technikája Gyarmati János dr.
	12.30-13.00	A csont-izületi rendszer ultrahangvizsgálati lehetőségeinek alapjai, metodikája Esztergályos János dr.
	13.00-14.00	Ebédszünet
	14.00-15.00	Az isotópdiagnosztika lehetőségei a csontrendszer vizsgálatában Szőllősi István dr.
X. 11.	08.00-10.00	A csont-izületi rendszer CT és MR vizsgálatának metodikai alapjai Karlinger Kinga dr.
	10.00-11.00	A CT jelenlétére néhány csont-izületi körkép diagnosztikájában Mester Ádám dr.
	11.00-12.30	A csontrendszer fejlődési rendellenességei Lombay Béla dr.
	12.30-13.00	Aszeptikus nekrozisok Karlinger Kinga dr.
	13.00-14.00	Ebédszünet
	14.00-15.00	Az osteoporosis és diagnosztikája Forgács Sándor dr.

TÖVÁBBKÉPZŐ TANFOLYAM 1994-BEN

1994 októberében a HIETE és az MRT-OS közös rendezésében csont-izületi képalkotó tanfolyamot rendeztünk. A tanfolyam 40 résztvevőjét főleg radiológusok alkották, rajtuk kívül reumatológusok és ortopéd orvosok is részt vettek. A legjobb hazai szakemberek foglalták össze a témákat. A kerekasztal megbeszéléseken a hallgatóság igen aktívan vett részt. A tanfolyam igen kedvező fogadtatásra talált, nagy visszhangot keltett. Ez indította el az MRT-OS évenként megrendezett nagyszerű tanfolyamainak sorát, amelyek ismertetésére később visszatérünk.

Szekciónk már 1993-ban elektronikus levelezési computer-hálózatot épített ki, amelyik *Mester Ádám dr.* irányításával kezdte meg, és később sikeresen folytatta működését.

VI-VII-VIII. OSTEOLOGIAI NAPOK

A VI. Osteologiai Napokat 1996 márciusában *Oláh József* alelnök rendezte Salgótarjánban a Medves Hotelban.

Ebben az évben zajlott le a röntgensugár felfedezésének 100. évfordulóját megünneplő nagyszabású Radiológus Kongresszus Tihanyban, *Fornet Béla* főtitkár nagyszerű szervezésében. *Fornet* professzor mindig segítette szekciónk munkáját, baráti kapcsolatunk a mai napig megmaradt. Javaslatunkra a Kongresszus több neves külföldi szakembert meghívott, akik kitűnő előadásokkal hálálták ezt meg. Alapítványunk hazai osteo-

logusok részvételét támogatta. „Jubileumi Magyar Radiológus Kongresszus – egy amerikai vendég szemével” címmel *Éva* és *George Hermann* és „... egy Dániából jött vendég szemével” *Victor Hegedűs* írtak élménybeszámolót. (Osteol. Közl. 1996.4.158-9). A magyar származású nemzetközi híró radiológusok nem győzték dicsérni a Kongresszus magas színvonalát, ragyogó szervezetségét a magyar radiológia és hazánk fejlődését és köszönetet mondtak Szekciónknak a meghívásért.

Szekciónk a kongresszuson osteoporosis kerekasztal megbeszélést szervezett. Ezt *Forgács Sándor* moderálta. Rajta kívül *Szűcs János*, *Poór Gyula Marton István*, *Szekerés László Schmidt Erzsébet*, *Horváth Csaba* és *Bossányi Ada*, azaz a magyar osteoporosis kutatás összes vezető szakembere vett részt.

A jelentős osteologiai részvétel miatt ezt a kongresszust **VII. Osteologiai Napoknak** is tekintettük.

A **VIII. Osteologiai Napokat** 1997-ben a Gyermekradiológiai Szekcióval (Elnök: *Lombai Béla*) közösen *Gyarmati János* rendezte Miskolcon a BAZ megyei Kórház röntgen-intézetében. A főtéma ennek megfelelően a gyermekkori csontbetegségek diagnosztikája volt.

OLÁH JÓZSEF LEMONDÁSA, ÚJ VEZETŐSÉG

1997-ben Szekciónk alelnöke *Oláh József* sajnálatunkra nyugállományba vonult és minden tisztségéről lemondott. Később tudtuk meg, hogy súlyos betegsége késztet-

158 OSTEOLOGIAI KÖZLEMÉNYEK 1996/3

OTT VOLTUNK

Jubileumi Magyar Radiológus Kongresszus - egy amerikai vendég szemével

A betegségeiről feladatainkról az előző évfolyamot végigkísérte megismerésük. Működésük feladatát és a megvalósításukat vizsgálta a Magyar Radiológus Társaság Jubileumi Kongresszusa. A Tibany Club Hotel csodálatosan szép környezetben tartották az 1996. május 8-11-ig tartó ünnepségeiket. A Kongresszus Elnökségének meghívásait Forgács Sándor dr. képviseletében számos és több más amerikai, de természetesen magyarországi, számos hazai és külföldi kolléga városunkban tartották meg előadásukat.

Nagy élmény volt hallgatni a nemzetközi vendégek, a nemzet- és nemzetközileg ismert orvosok előadásait a különböző módszerek felhasználásával, annak diagnosztikai lehetőségeinek felismerésével, továbbá a betegek fontosabb problémáinak megoldásait. Magyarországi előadások hangzottak el a magyar szerzőkkel a szerkesztés során készült előadások között is, amelyek között szerepeltek a magyarországi radiológusok és a nemzetközi vendégek közötti kapcsolatokról is. Ahogy Dr. Hegedűs Viktor megfogalmazta: „You are invited, you are here” – azaz a nemzetközi vendégek is itt voltak. Sok ember lépéselőreléte megvalósult azáltal, hogy régi barátok találkoztak, új ismeretségek keletkeztek, ismerős emberek újra találkoztak.

A kongresszus kiállításai is nagyon érdekesek voltak. A kongresszus kiállításai is nagyon érdekesek voltak. A kongresszus kiállításai is nagyon érdekesek voltak. A kongresszus kiállításai is nagyon érdekesek voltak.

*Dr. George Hermanos
Eva Hermanos*

szervezetnek sok év után az vétett véget, hogy az MRT SZMSZ-ét megváltoztatták, miszerint szekció tag csak MRT tag lehet. Számos reumatológus ezután is részt vett a Szekció munkájában.

Az Osteologiai Közlemények első számát ingyenesen megküldtük (és ma is megküldjük) egyebek között a reumatológia vezető szakembereinek is. Sok meleg hangú gratuláció közül ki kell emelnünk, hogy az MRE INFO 1993/1. számában *Gömör Béla* professzor, a Magyar Reumatológusok Egyesületének Elnöke méltatta folyóiratunk megjelenését. Elismerő szavai tükrözték azt a kiváló kapcsolatot, amely egyesületeink között már kezdetől fogva kialakult. Válaszunkban kiemeltük, hogy „Reményeink szerint, folyóiratunk elősegíti a csont-izületi betegségekkel foglalkozó szakmák jobb együttműködését. Különösen fontosnak tartjuk ezen belül a radiológusok és reumatológusok együttműködését.” A New European Rheumatology első számában *dr. Temesvári Péter* méltatta az Osteologiai Közleményeket.

Az együttműködést tovább erősödött amikor a Magyar Reumatológusok Egyesülete *Forgács Sándort* vezetőségük tagjává választotta.

1998-ban *Gömör Béla* professzor 60. születésnapja alkalmából „Művészet és Medicina” címmel ünnepi tudományos ülést rendeztek az ORFI-ban. Amint azt az Osteol. Közl.-ben hírül adtuk: „a nagyszerű emelkedett

te erre. Barátunk 1998-ban elhunyt, mély részvétellel búcsúztunk tőle. A vezetőség összetétele ezért megváltozott. *Németh László* főorvost bízták meg az alelnöki teendőik ellátásával. Az MRT-OS tisztségviselői így a következők lettek. Elnök: *Forgács Sándor*, alelnök: *Németh László*, főtitkár: *Mester Ádám*, titkár: *Köllő Katalin*.

MRT-OS KAPCSOLATA REUMATOLÓGUSOKKAL

A Szekció működése interdiszciplináris társaságként indult, első felhívásaikban hangsúlyozták, hogy várják más szakmák osteologia iránt érdeklődő szakembereit. Radiológusokon kívül reumatológusok jelentkeztek a legnagyobb számban. Első vezetőségbe *Temesvári Péter* reumatológust is beválasztottuk Az interdiszciplináris

OSTEOPOROSIS-KEREKASZTAL

A jubileumi Magyar Radiológus Kongresszus keretében [1996 május, Tihany] a Szervezőbizottság Osteoporosis Kerekasztal Konferenciát rendez a csontirritálás betegség aktuális klinikai, diagnosztikai és terápiás kérdéseiről. Fő témái és résztvevői a következők lesznek:

Moderátor: Forgács Sándor dr.

Endokrinológiai, pathogenesis: Szűcs János dr., **epidemiológiai és reumatológiai vonatkozások:** Póór Gyula dr., **nőgyógyászati vonatkozások:** Marton István dr., **Single-photon absorptiometria:** Szekeres László dr., **DEXA vizsgálatok:** Schmidt Erzsébet dr., **CT denzitometriai:** Mester Ádám dr., **ultrahang és pQCT:** Horváth Csaba dr., **terápiás vonatkozások:** Bossányi Ada dr.

Sok felkért hozzászólóra és résztvevőre, és a hallgatóság nagyon aktív közreműködésére számítunk!

Tudományos pályázat eredményhirdetése

A „Csont-izületi betegségek korai felismeréséért” Alapítvány 1995-ben tudományos pályázatot hirdetett „Új eredmények a csont-izületi képzőanyag diagnosztikában” címmel. 1996. január 12-én kibővített kuratóriumi ülés, mint bíráló bizottság értékelte a beérkezett munkákat. A bizottság oly magának ítélte meg a szakmai színvonalat, hogy az eredetileg meghirdetett pályadíjat 120 000 Ft-ra emelte fel. Két első díjat (30-30 000 Ft) és három második díjat (20-20 000 Ft) osztott ki.

ELSŐ DÍJAT NYERT

Palkó András dr. és Csókási Zsolt dr.:
„A mágneses rezonancia képzőanyag szerepe a secundar malignus csontdaganatok kórismerésében”

Réti G. Péter dr., Kaposi N. Pál dr. és Várnay Györgyi dr.:
„Újabb ultrahang vizsgálati lehetőségek: angiodynográfia és histogramm felhasználása a vállizület reumatológiai megbetegedéseinek és deformitásainak elkülönítésében”

MÁSODIK DÍJAT NYERT

Balogh Endre dr., Jákó Péter dr.:
„A nem traumás térd radiológiai vizsgálatának stratégiája”

Péter Bálint, M.D., Károly Földes M.D., Géza Végh, M.D., W. Watson Buchanan, M.D.:
„Detection of sinus formation and fistulous tracts after hip arthroplasty by ultrasonography”

Csókási Zsolt dr., Dérczy Katalin dr.:
„Az avascularis femurfej necrosis MR-vizsgálata”

A bíráló bizottság díjat alapított az Osteologiai Közlemények legjobb referálójának. 1995-évre ezt a díjat és a vele járó 20 000 Ft jutalmat **dr. Gergely Mária** nyerte el.

A NYERTESEKNEK GRATULÁLUNK!
A nyertes pályamunkákat folyóiratunkban 1996-ban teljes terjedelemben vagy rövidített formában közöljük

1997/1 OSTEOLOGIAI KÖZLEMÉNYEK 29

VIII. Osteológiai Napok

A Magyar Radiológusok Társaságának Osteológiai Szekciója a Gyermekradiológiai Szekcióval közösen rendezte meg 1997. június 5-7-én Miskolcon a Nemzetközi Kereskedelmi Központban (ITC) a VIII. Osteológiai Napokat.

A kongresszus fő témái

1. Diagnosztikus algoritmusok musculoskeletális betegségekben
2. Gyermekkori csontbetegségek komplex diagnosztikája
3. Osteológiai kazuisztikák

Előadások időtartama: 8 perc, kazuisztikák 5 perc
 Részvételi díj: 5000 Ft. 35 éven aluliaknak, nyugdíjasoknak 3000 Ft.
 Szálláslehetőségek: napi 1200-tól 7100 Ft-ig kategóriától függően.

Előzetes jelentkezéseket a következő címre kérjük:
 Szerviz Iroda 3530 Miskolc, Mártírok útja 1.
 Tel/fax: (46) 354-413, 349-747, 324-378.

A tudományos előadások bejelentését a következő címre kérjük:
 Dr. Gyarmati János BAZ Megyei Kórház Röntgen Intézet
 3501 Miskolc, Szentpéteri kapu 72. Pf.: 188.
 Telefon: 46-321-211 (1610) Fax: 46-323-617

A „Csont-izületi betegségek korai felismeréséért” Alapítvány korlátozott számban átvállalja azon 40 év alatti kollégák részvételi díját, akik előadást jelentettek be és más forrásból hozzájárulást nem kaptak. Kérelmeket az alapítvány kuratóriumának címére kérjük: Uzsoki u. Kórház Röntgenosztály. 1145 Bp., Uzsoki u. 29.

hangulatú ülés méltó volt ahhoz a munkássághoz, amelyet Gömör professzor a reumatológia haladásáért hazánkban és nemzetközi szervezetekben évtizedeken át kifejtett és jól tükrözött sz ünnepelt művészetek iránti elkötelezettségét.” (Osteol. Közl. 1998.6.55) Gömör professzor későbbi jubileumaira is elküldtük jókívánásainkat. Szeretetünk, tiszteletünk a mai napig kölcsönös. Forgács dr. 80. születésnapjára ünnepségen sok reumatológus vett részt, Gömör professzor írásban is elküldte üdvözlését. (Osteol Közl. 2019.27. 1-2.12.)

A radiológusok és reumatológusok kölcsönösen részt vettek és előadásokat tartottak egymás kongresszusain. Az együttműködés kiteljesedett, amikor megkezdődött a magyar Osteológiai Kongresszusok 12 évig tartó sikersorozata. Ennek történetét közöltük. „Volt egyszer egy kongresszus. Magyar Osteológiai Kongresszusok 2000-2012” címmel (Osteol. Közl. 2019.3-4.57-68) Ezeket a kongresszusokat Szekciónk a Magyar Osteoporosis és Osteoarthrológiai Társasággal közösen rendezte. Abban az időben a MOOT vezetői belgyógyászok voltak, akikkel 6 éven keresztül kitűnő (a MOOT elnöke *Lakatos Péter*) a következő 6 évben jó (a MOOT elnöke *Horváth Csaba*) együttműködésben rendeztük a kongresszusokat. A résztvevők (1000-1400 fő!) nagy részét reumatológusok alkották. Ez főleg abból adódott, hogy a bőkezű gyógyszerügyi szponzorok az ő kegyeiket (és receptjeiket) keresték. Számos reumatológus ma is megkeres minket, és szívesen emlékszik ezekre a csodálatos balatonfüredi rendezvényekre.

Az Osteológiai Közleményekben megjelent cikkek 1992–1999

évfolyam	tudományos közlemények	referátumok	beszámoló
I. 1992.	16	11	7
II. 1993.	17	10	6
III. 1994.	20	13	6
IV. 1995.	18	15	3
V. 1996.	18	11	4
VI. 1997.	17	21	6
VII. 1998.	21	28	7
VIII. 1999.	21	25	9

2012-ben a MOOT tisztújítása *Szekeres László* reumatológust juttatta a Társaság elnöki székébe. Az új elnök – bár a radiológusok is megszavazták személyét – mindent megtett, hogy a társrendező MRT-OS-t kiszorítsa. A rendkívül sikeres 3 napos rendezvényt visszaminősítette 2 napos rutin kongresszussá. Az előzményekkel nem vállalt közösséget, még a kongresszusok számozását sem folytatta. *Forgács dr.* kikötötte, hogy az „Osteológiai Kongresszus” elnevezést csak addig használhatják, ameddig az MRT-OS társrendező. Ezt sem tartották be. *Mester dr.* még rendezett néhány kerekasztal megbeszélést, de ennek is hamar vége lett. Ezzel párhuzamosan a résztvevők, szponzorok, kiállítók száma drasztikusan lecsökkent. Az új elnök utódai sem törekedtek az együttműködés helyreállítására.

OSTEOPOROSIS DIAGNOSZTIKA ÉS TERÁPIA SZEREPE A SZEKCIÓ ÉLETÉBEN

Szekciónk kezdettől fogva nagy fontosságot tulajdonít az osteoporosis kérdésnek. Olyan népbetegségről van szó, amely egyre inkább az érdeklődés előterébe került, és ezt Szekciónk működése jelentősen elősegítette.

Forgács dr. már jóval a Szekció megalakulása előtt, az 1960-as évek végén kezdett foglalkozni az osteoporosis mérésével. Ebben az időben választotta kutatási témájának a diabetes radiológiai vonatkozásait. A cukorbetegség és csonttritkulás kapcsolatának vizsgálatához az ásványi anyag tartalom mérésére volt szükség. Így talált rá és vezette be Magyarországon a morfometriás méréseket. Ez a módszer a röntgen-képeken mérte a csővescsontok corticalisának elvékonyodását, valamint a csigolyatestek kompressziójának mértékét. Számos előadásban és cikkben számolt be eredményeiről. Egyik eredménye az volt, hogy diabetesben csak labilis anyagcseréjű, elhanyagolt esetekben alakul ki mérhető

csonttrikulás, sőt 2. típusú diabetesben hyperostotikus elváltozások gyakoriak. Leírta diffúz hyperostosis szindróma képét, amely később *D. Resnick* munkássága alapján „Diffuse Idiopathic Skeletal Hyperostosis” (DISH szindróma) néven terjedt el a világirodalomban. *Forgács dr.* kandidátusi értekezésében és egy monográfiában összefoglalta a diabeteses csontelváltozásokat (*Forgács S.: Bones and Joints in Diabetes mellitus. Akadémiai Kiadó és Martinus Nyhoff Pub.1982.*) Az osteoporosis kérdése egyik fejezetét képezte ezen munkáknak.

A mérések pontosítása céljából denzitometriás vizsgálatokat végzett csont röntgenfelvételeken történt méréssel. Tovább lépve, a Radiológiai Klinika műszaki munkatársaival együttműködve berendezést építettek, amely a csonton áthaladó sugárzás gyengülését mérte. A csont által elnyelt sugárzás ugyanis arányos a csontok ásványi anyag tartalmával (foton-abszorpciometria). Hamarosan nem volt szükség házilag készített berendezésre, mert a 70-es években már megjelentek a piacon a fotonabszorpció korszerű műszerei. Sokat lendített a munkán, hogy 1992-ben *Forgács dr.* látogatást tett Koppenhágában *Christiansen* professzor intézetében, aki az osteoporosis kutatás vezető európai szakembere volt. Egy Osteométert (single fotonabszorpció-méter) hozott haza onnan, és részt vett annak magyarországi elterjesztésében.

A Chinoin Gyógyszergyár vezetői felfigyeltek publikációira, és felkérték, hogy vegyen részt az FL-113 (FL=Feuer László fejlesztési főmérnök) jelű vegyület klinikai kipróbálásában, amelynek antiporotikus hatását feltételezték. Nagyszámú beteget kellett ehhez összegyűjteni, így *Forgács dr.* hazánkban első között hozott létre osteoporosis szakrendelést. A gyógyszer hatásosságát bizonyították. *Forgács dr.* előadásai a moszkvai EULAR-on (1983) valamint Tokióban (1985) hozzájárultak ahhoz, hogy a japán Takeda céggel együttműködve Osteochin néven egy sikertermék jöjjön létre. Az Osteochin tündöklése a Chinoin privatizációjáig tartott, az új francia tulajdonosok vették ki a portfólióból.

Ilyen előzmények után természetes, hogy az Osteologiai Szekció zászlójára tűzte az osteoporosis kérdését.

A 90-es évek elején már piaci forgalomban voltak az egész testet mérő kettős energiaszintű (DEXA) abszorpcióméterek. Ebben az időben jelent meg az Állami Biztosító pályázata korszerű denzitométerek beszerzésére. Alapítványunk sikeres pályázatot nyújtott be és az elnyert összegből egy korszerű Lunar készüléket vásárolt. A műszert székhelyünkön, az Uzsoki utcai Kórház Röntgenosztályába telepítettük. Ez biztosította az időközben megalakult Osteoporosis Szakambulancia színvonalas működését. Bekapcsolódtunk a szakambulanciák országos hálózatába. A 80-as évek végén *Forgács dr.* az egészségügyi kormányzatot beadványokkal bombázta, javasolva, hogy hozzák létre az osteoporosis szakrendelések országos hálózatát, és szereljék fel azokat korszerű

csontsűrűséget mérő műszerekkel. Beadványai süket fülekre találtak, de nem sokkal ezután a *Poór Gyula dr.* által vezetett országos osteoporosis központ megvalósította ezeket a javaslatokat.

A Szekció által végzett csontsűrűség méréseket az OEP az Uzsoki u. Kórháznak finanszírozta, ebből Alapítványunk nem kért, és nem kapott részesedést. A berendezés kb. 15 éven keresztül betöltötte feladatát. Amikor a Kórház (a Szekció megkérdezése nélkül) szerzett egy új gépet, és egyéb átalakításokra is sort kerítettek, az alapítványt és a készülékét el kellett költöztetni. A Jahn Ferenc Kórház *Bohák Ágnes* vezette röntgen osztálya fogadta be a gépet és személyzetét, ahol az még 2 évig működött.

1993-ban a IV. Osteoporosis Symposiumon nagy számú magyar küldött vett részt Hong Kongban. *Bossányi Ada* és *Forgács Sándor* számoltak be az Osteol. Közl. ben a fantasztikus szakmai és turisztikai élményről.

Közben az Osteológiai Közlemények minden számában megjelentettünk osteoporosisal kapcsolatos tanulmányokat, referátumokat. Alapítványunk pályázatokat hirdetett gépek beszerzésének támogatására. Részt vettünk különböző gyógyszer kipróbálási projektekben.

Kitűnő együttműködést alakítottunk ki a Magyar Osteoporosis és Osteoartrológiai Társasággal, amelyeknek *Forgács dr.* vezetőségi tagja lett. Bekapcsolódtunk az osteoporosis vizsgálatok és kutatások multicentrikus világhálózatába.

1995-ben a Szekció Denzitometriai és Csontdiagnosztikai Módszertani Központot hozott létre. Az Uzsoki utcai Kórház Denzitometriás Laboratóriumában ekkor már 3 különböző típusú csontsűrűség-mérő berendezés üzemelt. A program célul tűzte ki, hogy

- összehasonlító vizsgálatokat végezzenek különböző típusú denzitométerekkel
- segítséget adjanak új denzitometriás laboratóriumok kialakításához, műszerek beszerzéséhez
- mérnök munkatársak segítséget adnak műszaki problémák megoldásához
- orvosok számára képzést, illetve továbbképzést biztosítanak
- vállalják denzitometriás asszisztensek képzését
- segítenek koordinálni az egyes centrumok beteganyagának tudományos igényű feldolgozását és azok publikálását
- mobil készülékekkel különböző intézményekben szűrővizsgálatokat végeznek.

Utólag jó érzéssel és büszkeséggel állapíthatjuk meg, hogy az MRT-OS fenti programjának legtöbb pontját teljesítette.

Az MRT_OS számos fórumon hirdette az osteoporosis szűrővizsgálatok jelentőségét. Nem csak hirdette, hanem gyakorolta is. Alapítványunk vásárolt hordozható Osteoscan és AccuDexa nevű single fotonabszorpciometereket, melyek alkalmasak voltak csonttrikulás

Forgács dr. osteoporotikus betegek röntgenképeit vizsgálja.
Metro Újság 2000. dec. 10.

szűrésre. A szűréseket összekötöttük eu. felvilágosítással, orvosi tanácsadással is. Kis csapatunk (1 orvos, 1 v. 2. asszisztens) számos fővárosi és vidéki intézményt, öregotthont keresett fel. Már 1998-ban beszámoltunk arról, hogy a fővároson kívül Pécsen, Dánszentmiklóson, Szentendrén, Leányfalun jártunk, ahol több mint ezer 40 év feletti nőt vizsgáltunk meg. Az antiporotikus gyógyszereket forgalmazó cégek is érdekeltek voltak a szűrővizsgálatokban, így azoktól is kaptunk támogatást a lebonyolításhoz.

Különösen sikeres volt a Földművelésügyi Minisztériumban 1997-ben végzett 7 napos sorozatunk. 290 menopausa körüli életkorban lévő dolgozójukat vizsgáltuk meg. Az Osteol. Közl.-ben publikáltuk (1998.6.55.), hogy 124 esetben osteopeniát, 52 esetben osteoporosist találtunk a túlnyomóan tünetmentes dolgozóknál. Később a Minisztériumba többször visszatértünk. és a denzitometrián kívül hasi ultrahang szűrővizsgálatokat is végeztünk.

Az antiporotikus terápiában érdekelt gyógyszer- és műszer-cégek rendszeresen hirdettek folyóiratunkban, ami jelentős anyagi segítséget jelentett munkánkhoz. Ezt a mai napig igyekszünk fenntartani.

SAJTÓVISSZHANG A SZEKCIÓ ELSŐ ÉVEINEK TEVÉKENYSÉGÉRŐL

Szekciónk kiterjedt tevékenysége, különösen az osteoporosis, mint „néma járvány” széleskörű megismertetésében játszott szerepünk hamar felkeltette a sajtó érdeklődését.

„Hová lesznek a csontjaink?” címmel a Népszava 1996 jul. 4.-i száma közölt interjút Forgács Sándorral.

„Ritkuló csontok” címmel 1997 június 24.-én az osteoporosis világnapja alkalmával a Magyar Hírlap kérte Forgács dr. véleményét.

„Házhoz ment a gép” címmel Szentendre és Vidéke 1997. aug. 22. számában képes riportban számolt be az Osteologiai Szekció csontritkulás szűrővizsgálatáról és Forgács dr. csatlakozó előadásairól Dunakanyar településén.

„Óvatossággal elkerülhető a baj”. Ez volt a címe a Metro újság színes képpel dokumentált cikkének az újság 2000. dec.10. számában.

A SZEKCIÓ SZAKKÖNYVTÁRA

Az MRT OS megalakulása óta arra törekedett, hogy hozzájusson a nagyértékű csont diagnosztika szakkönyvekhez, amit a radiológusok nehezen tudtak volna megvásárolni. Alapítványunk már az első években megvásárolta Resnick–Niwayama hatkötetes alapművét. (Diagnosis of Bone and Joint Disorders. Saunders 1988.) Számos egyéb szakkönyvet is megvettünk, melyek közül itt csak Greenfield alapvető munkáját említjük. (Radiology of Bone Diseases. Lippincott 1992.) Nagyon lendített a könyvtár fejlődésén, hogy a Thieme Kiadó megismerve folyóiratunkat, sok éven keresztül rendszeresen elküldte új kiadványait, és nem csak a csont-diagnosztikával foglalkozókat. Ezekről a könyvekről nívós recenziókat közzeltünk. A csont-ízületi diagnosztikával foglalkozó könyvek ismertetését magunk írtuk, és ezek a könyvek bekerültek a könyvtárunkba. Számos más értékű szakkönyvet társklinikus kollégáinknak ajándékoztunk, akik cserében szívesen írtak ezekről ismertetést, amelyeket folyóiratunkban publikáltunk. Az egyre bővülő szakkönyvtár 2019-ig működött, amikor fel kellett számolnunk Alapítványunk eredeti székhelyét.

AZ MRT-OS SZEREPE

A TERÜLETI RADIOLÓGUS TOVÁBBKÉPZÉSÉBEN

A TRT programjai váltakozó intenzitással szerepeltek a Radiológus Társaság programjában. Az MRT-OS természetesen a muszkuloszkeletális továbbképzésért volt felelős, A szekció ezt a feladatát mindig maradéktalanul teljesítette. Már 1998-ban Gyulán kitűnően szerepelt csapatunk. Gyarmati János a csontbetegségek morfológiai és anyagcsere alapjairól, Forgács Sándor az osteoporosis méréséről, Bohár László a traumatológia diagnosztika aktuális kérdéseiről, Köllő Katalin a csontdaganatok diagnosztikájáról tartott előadást. Ez a program, kiegészítve Mester dr. előadásaival a következő években különböző megyeszékhelyeken ismétlődött.

ADAM GREENSPAM PROFESSZOR LÁTOGATÁSA

1998-ban a sacramento-i egyetem nemzetközi hírvé radiológus professzora A. Greenspam az MRT-OS meghívására néhány napot Budapesten töltött, és a Radiológiai Klinikán „Imaging of arthritides” címmel előadást tartott. Prof. Makó Ernő és Mester Ádám üdvözlöttek s vendéget. Az előadás hangsúlyozta, hogy a hagyományos röntgenfelvételeken felfedezhető morfológiai jelek, valamint az érintett csontok megoszlása alapján a diagnózis általában megállapítható. CT és MR-es vizsgálata csak speciális

vagy szövődményes esetekben van szükség. Véleményünk szerint ez a megállapítás ma is érvényes, napjainkban igen sok felesleges vizsgálat történik. *Greenspan Orthopedic Radiology* c. könyve nemzetközi sikert aratott, és természetesen mi is referáltuk folyóiratunkban.

FORRAI JENŐ EMLÉKÜLÉS

Az 1998. év eseményeihez tartozik, hogy professzor *Forrai Jenő* halálának 5. évfordulóján az Országos Hematológiai Intézet tudományos ülést rendezett az Intézet egykori radiológus főorvosának emlékére. Folyóiratunkban *Köllő Katalin* számolt be erről. Egyebek között *Vadon Gábor* és *Göblyös Péter* méltatták *Forrai dr.* munkásságát, kiemelve a haemofiliás arthropathiákkal foglalkozó angolul megjelent monográfiáját.

ALEXANDER BÉLA EMLÉKÉREM

1999 év decemberében ünnepi tudományos ülés keretében adta át *Baranyai Tibor*, a MRT elnöke a Társaság tudományos díjait. Az MRT-OS elnöke *dr. Forgács Sándor* Alexander Béla díjban részesült. Ebből az alkalomból Hormonális osteopathiák címmel tartott emlékelőadást, amelyet később az Osteologiai Közlemények ismertetett. Ez a díj a Magyar Radiológus Társaság egyik igen rangos kitüntetése. 2012-ben *Mester Ádám dr.*, az MRT-OS főtitkára is átvehette az Alexander Béla emlékérmét

A SZEKCIO TUDOMÁNYOS PÁLYÁZATAI

Az MRT-OS megalakulása óta minden évben hirdetett tudományos pályázatot. Kezdetben „Az év legjobb osteologiai tudományos közleménye” díjat hirdettük meg, amelynek keretében más folyóiratokban megjelent tanulmánnyal lehetett pályázni. Rövidesen rátértünk a hozzánk beküldendő pályaművekre. Ezt a mai napig folytatjuk. A pályaműveket a Csont Dg. Alapítvány kuratóriuma, mint bíráló bizottság értékeli. A nyertes pályamunkákat pénzjutalommal (vagy kongresszusi részvétel biztosításával) díjazta. A nyertes munkákat az Osteologiai Közleményekben publikáltuk. Sok éven keresztül öröndetesen sok és igen értékes pályázat érkezett, évente több első és második díjat osztottunk ki. Hiába nőtt azonban a folyóirat népszerűsége, a pályázatok egyre jobban elmaradtak. Az utóbbi években sajnos már csak elvétve érkezik pályázat.

IX OSTEOLOGIAI NAPOK

1999.május 20-22-re hirdettük meg a IX. Osteologiai Napokat. Helyszínnek a vezetőség korábbi határozta értelmében a visegrádi Silvanus hotel jelöltük meg. El is kezdtük tárgyalásainkat a hotel vezetőivel. Ekkorra azonban rendezvényünknek már olyan szakmai híre kerekedett, hogy rendkívül nagyszámú kollega és kiállító jelezte

László Katalin, Forgács Sándor, Havasi Antal és Paulini Márta 1988-ban egy balatonfüredi tudományos konferencián. Itt határozták el, hogy Füredre viszik az osteologiai kongresszusokat.

részvételi szándékát, akiket a tervezett helyszín nem tudott volna befogadni. Az új helyszín kiválasztásában segítségünkre volt *Havasi Antal* főorvos barátunk, akivel korábban Balatonfüreden vettünk részt egy tudományos ülésen, ahol arról beszélgettünk, milyen kiváló helyszín lehetne ez számunkra is. Felvettük tehát a kapcsolatot a füredi Annabella szállóval, és új felhívást tettünk közzé. Özönlöttek a jelentkezések.

1999. május 20-án csütörtökön kezdődött a program, és szombat délig tartott. Gazdag tudományos és társasági programot állítottunk össze. A három fő téma. „Az osteoporosis diagnosztikájának és terápiájának kérdései”, „Képződiagnosztika a reumatológiában”, „Osteologiai kazuisztikák”, előre vetítette a későbbi kongresszusok fő tudományos irányát.

650 regisztrált résztvevő, több mint 40 kiállító felülmúlta várakozásainkat. Döntően radiológusok, reumatológusok és osteoporosisban érdekelt belgyógyászok vettek részt, számosan a MOOT tagjai közül. Jelentős külföldi szakembereket hívtunk meg. Balatonfüredre jött egyebek között *Franz Kainberger* (Wien, később az ESSR elnöke), *George Greenfield* (Chicago), *George Hermann* (New York), és előadóként szerepelt az osteológia összes jelentős hazai szakembere. Kerekasztal megbeszélést szerveztünk az ortopédiai és traumatológiai képződiagnosztikáról, a társszakmák képviselőivel.

Médiaigazgatónk, *Kőszegi Ábel* javaslatára meghirdettük a „Sétáljon minden nap” programot. Ábel javasolta, hogy járjunk elől jó példával, és sétáljon a kongresszus. Így minden napra beiktattunk egy sétát a Tagore sétányon. Az orvosok sétája jelentős média visszhangot keltett, számos helyi és országos újság és TV csatorna tudósított az eseményről, kiegészítve a kongresszus vezetőivel készült interjúkkal.

Csütörtökön a Novartis cég nagystílusú fogadását műsoros est (egyebek között *Hámori Ildikó* és *Szinétár Dóra* fellépésével) követte. Péntek este a szálloda parkjában garden partit rendeztünk, ahol *Gerendás Péter* és együttese tette emlékeztetést a kongresszust.

200
OSTEOLOGIAI KÖZLEMÉNYEK
1998/4

IX. OSTEOLOGIAI NAPOK
 1999. május 20–22. Balatonfüred, Hotel Annabella

ÚJ HELYSZÍNI
Előzetes felhívásunkra
örvendezően sokan jelentkeztek,
ezért rendezvényünknek új, nagyobb
és szebb helyszínt választottunk:
HOTEL ANNABELLA
BALATONFÜRED

<p>A kongresszus elnöke Forgács Sándor dr.</p> <p>Tudományos Bizottság Bobár László dr. Bossányi Ada dr. Gyarmati Ános dr. Forgács Sándor dr. Fomert Béla dr. Kaposi Pál dr. Kulifl Katalin dr. Mester Ádám dr. Temesvári Péter dr.</p> <p>Tudományos főtémák 1. Az osteoporosis mérése 2. Képfeltöltő diagnosztika a reumatológiában 3. Osteológiai karanténok</p> <p>Részvételi díj MRT-OS tagoknak: 6 000 Ft nem MRT-OS tagoknak: 10 000 Ft A regionálisan résztvevőknek biztosítjuk az étkezéseket és a társasági programokból való részvételt.</p>	<p>Szálloda Hotel Annabella 6 000 Ft/főszoba/5</p> <p>Jelentkezés Jelentkezési lapokat mellékelünk, továbbiak igényelhetők a szervezői bizottságtól: Uzsoki utcai Kórház, Röntgenosztály, 1145 Budapest, Uzsoki u. 29.</p> <p><small>A „Csont-állati betegségek korai felismeréséről” Alapítvány pályázatot hirdet kongresszusi részvétel támogatására, azok részére, akik műholtonan támogatást nem kapnak. Előzetesen részvevőknek azon 35 év alatti kollégáknak, akik előadást jelentenek be. A pályázatokat az Alapítvány Kuratóriumának címére kérjük: Uzsoki utcai Kórház, Röntgenosztály 1145 Budapest, Uzsoki u. 29.</small></p>
---	---

A jól megválasztott helyszín, a gazdag szakmai és társasági program általunk is csak alig remélt nagy sikert hozott.

Abban az időben tisztújítás zajlott a MOOT-ban. Az új vezetők *Dr. Lakatos Péter* elnök és *Dr. Marton István* főtisztviselő, akik résztvevői voltak a fenti kongresszusnak, azzal a javaslatokkal fordultak *Forgács dr.*-hoz, hogy a két társaság a jövőben közös kongresszust rendezzen Balatonfüreden. A javaslatot a radiológusok elfogadták, időpontnak május végét-június elejét határozták meg, és *Forgács dr.* javaslatára „Magyar Osteológiai Kongresszus” elnevezésben állapodtunk meg.

Ezzel indult el az Osteológiai Kongresszusok 12 évig tartó sikersorozata, amelyeknek a IX. Osteológiai Napok képezte a szervezési mintáját. „Volt egyszer egy kongresszus Magyar Osteológiai Kongresszusok 2000-2011” címmel közöltük ennek történetét. (Osteol. Közl. 2019.27.3-4. 57-68.)

IRODALMI MŰVÉSZETI ROVAT

Folyóiratunk szerkesztősége a szakmai kérdéseken túlmenően irodalmi, művészeti rovatot is működtetni kívánt. Ennek keretében jelentettük meg alelnökünk, *Oláh József Rejtő Jenő* idézeteket feldolgozó könyvének egy részletét, amit a Történet első részében idéztünk. 1994-ben publikáltuk a „P. Howard és a művészetek” fejezetét, amelyet az alábbiakban újra közlünk.

P. Howard és a művészetek Részletek dr. Oláh József: 841 Rejtő Jenő (P. Howard) idézet című könyvéből

... Az ember, ha művelt író, jobb, ha leplezi tudatlanságát. *(A három testőr Afrikában)*

... A világ nagytőkéséi között igen elenyésző számban szerepelnek azok, akik vagyonukat ballada-műfordítással szerezték. *(A szőke ciklon)*

Amikor első művem elhagyta a sajtót, fenyegető levelek tömegével kerestek fel tisztelőim. *(A három testőr Afrikában)*

... Egy ismerősöm azt mondta, hogy a híres írók úgyszólván naponta étköznek. *(Pipacs, a fenegyerek)*

... Érzékeny ember volt, amit még irodalmi múltjából hozott magával a régi szép időkől, midőn egy londoni nyomdában kifizető volt. *(Az első kasszított pénztáros)*

... Nem vagyok én pojáca kérem, mint Caruso vagy Zola Emil, akikről írhalnak. *(A láthatatlan légió)*

– Az írás nehéz mesterség... sok műveltséget, fáradságot és tintát igényel. *(A három testőr Afrikában)*

– Ön okos ember, pedig író... *(Vanek úr Párizsban)*

... Legyen okos, vagy ahogy a Lohengrinben mondják: „Gondold meg Bajazzo, és kacagj!” *(Piszkos Fred közelében...)*

... Végül egy kétkötetes művet találtak a legjobbban, miután kétségtelesen beigazolták, hogy egyetlen sor sincs benne, amelyről nehéz lenne kimutatni, hogy melyik francia klasszikustól plagizálta a szerző. *(Az úr a pokolban is úr)*

– Ez ... micsoda eset ... a három testőrrel?

– Három katona egyszer élete kockázatásával elhozta a francia királynő nyakékét Buckingham hercegtől.

– Nem tudtam... De hát az ember úgy él ebben az erődben, mint akit eltemettek. Se rádió, sem újság. *(A három testőr Afrikában)*

Puskin Mária Gottfried (sőt néha Iván is) kérdezte:

– ... Mit csináljak én? Pályázzak a Nobel-díjra?

– Igen – szólít közbe Vernin –, mondja, hogy maga írta az Anyegint, arra lehet valamiféle díjat kapni. *(Járőr a Szaharában)*

– Ajánlott levélben elkövetett hőstettek nem meggyőzőek. Képzelmű el, hogy Othello annak idején levelet ír, ahelyett, hogy nyílt színen hattyúvá változna?

– Az illető Lohengrin volt egy dalműben, és kétséges, hogyha én mondjuk hattyúvá változnék, ezzel már igazolnám is bátorságomat. *(Bradley Tamás visszaüt)*

– A könyved nagyon jó ... csak nem elég világos, ami a te személyedet illeti.

– Igyekeztem őszintén írni magamról, mint a nagy földrajzkutatók.

– Igen, igen, hiszen nagyjából kitűnik, hogy milyen fajankó vagy... *(A három testőr Afrikában)*

– Festő vagyok.

– Igen, emlékszem! Honnan is való ön?

– Cinquecentóból.

– Az valahol Savoyában van?

– Kis község. Avignon és Toulon között.

- Tudom... tudom... egy rokonom lakott ott ..., illetve a közelben...
 Van ott egy hasonló helység nem?
 – De igen. Quattrocento.
 – Igen, olyasmi. Rendező-pályaudvara van. Ott élt egy rokonom, sovány ember, írrok volt.
 – Aha! Ismerem! A Petrarca?
 – B-vel kezdődik a neve...
 – Boticelli.
 – Azt hiszem...
 – Persze! Sandro Boticelli! Mit csinál most az öreg?
 – Tajtékpipákat...
 – Ő az! Jó barátom! (A tizennégy karátos autó)

Az első szerelmem örökre elhagyott, amikor egy varietében megkért, hogy fordítsam le a kozák népdalénekes Volga-dalát, és miután lefordítottam, kiderült, hogy az illető görög filmszínész, aki a Vig özvegy című operettből énekelt betétszámokat. (A tizennégy karátos autó)

- Látott ön már operettet?
 – Ő, hogyne! Én sokat foglalkoztam kultúrával. Egyszer Sydneyben megnéztem a Rip van Winklét... Arról szól, hogy egy vadász ötven évet alszik egyhuzamban anélkül, hogy felébredne, dacára annak, hogy körülötte mindenki énekel.
 – Csodálatos!
 – Őszintén szólva nem hiszem, hogy manapság ilyen előfordulhatna. (Az elsikkasztott pénztáros)

1993-96 között irodalmi rovatunk vezető szerzője *Fehér Klára* volt. Fehér Klára írásait egy ország ismerte, és szerette. Munkásságának részletes ismertetésére, folyóiratunkkal való kapcsolatára visszatérünk. Rajta kívül közöltük *Hegedűs Viktor*, *Tabák András*, *Kőszegi Ábel* írásait. Szívesen közöltük *Józsa László* és az utóbbi években *Krutsay Miklós* képzőművészeti témájú írásait Az irodalmi-művészeti rovat gazdag anyagát részletesen folyóiratunk következő számában ismertetjük. Előzetesen az *Osteol. Közl.* 1. számában, 1993-ban megjelen Fehér Klára írást ismét közreadjuk.

Nem a valóság, annak égi mása Fehér Klára

Úgy fáj a kezem, hogy nem halaszthattam tovább, el kellett mennem az orvoshoz. Az orvos forgatta, rángatta, gyömöszölte beteg ujjaimat. Amikor már felájult voltam, megnyugtatót, hogy semmi baj, szakmai ártalom, inhvüvelygyulladás, teniszkönyök, meszesedés a csonthártyán, minden jobb embernek van ilyesmije. Sétáljak át a sebészetre, majd gipszbe teszik a karomat. Addig is, hogy ne szenvedjek annyit, szépen betekeri gézzel, a gézcsík végét a nyakamba akasztja, hetek kérdése az egész. Volt már arra példa, hogy a beteg meggyógyult.

Jó, mondtam, köszönöm, persze, hogy átmegegyek a sebészetre, de csak délután, mivelhogy déli tizenkettőkor kamerapróbám van a tévében, egy esti kerekasztal-beszélgetés próbája.

Felkötött karral bementem hát a tévébe, ahol óriási lelkesedéssel fogadtak. Az öröm – amint kiderült –, a beteg karomnak szólt. A rendező el volt ragadtatva.

– Ez igen, gyerekek – mondta. – A beszélgetésnek a valóságból kell kiindulnia. Te, amikor kérdezni kezdesz – intett a riporternek –, mindjárt azzal kezd, hogy mi történt a kezével? – Mire ön lesz szíves ugyebár azt válaszolni, hogy most tették gipszbe ezért meg ezért. Mert a kedves néző nem is tudja, hogy az írónak nem csak a feje fájdul meg, nem csak a vérnyomása lesz magas, nem csak ül az írósztalnál, hanem még a keze is belerokkan. Majd egy nagy karosszékre tetszik ülni. Sanyika a kettes kamerával menj rá az írónő jobb könyökére, ez a jó... és akkor a beszélgetés, hogy úgy mondjam, mindjárt emberközelségbe kerül.

Végig próbáltuk a könnyed, rögtönzött esti beszélgetést, kezdőszavakat és végszavakat, stoppoljuk az időt, és kijelölték a mozgást, azután nyargaltam a kórházba, a sebészprofesszoromhoz, hogy gyorsan gipszeljék be a karomat, mert este vissza kell térnem a stúdióba.

A nagytekinélyű komoly tudós forgatta, gyömöszölni kezdte fájó csuklóm, hajtogatta a könyökömet, röntgenre küldött, és amikor már a szemem szikrázott a kintől, barátságosan megnyugtatót, hogy nem kell erre a kézre gipsz, nem kell kötés, borogatás, öreganyám orvosi módszerei. Hydrocorticon kell ennek, de legjobb volna, ha egyszer és mindenkorra abbahagynám az írást. (Majd azért megérdeklődöm, hogy melyik kritikus rokona a főorvos úrnak?) Mindenesetre jöjjen vissza holnap reggel. A gézt le is szedte a karomról, bedobta a szeméttöredékbe.

Este fél nyolckor újra benn voltam a tévében.

– Mi van a karjával? – kérdezte a rendező.

– Köszönöm kedves érdeklődését. Hydrocortison...

– A fene érdeklődik. Hol a gipsz? Hol a kötés?

– Nem kell.

– Mi az, hogy nem kell? Ez a kezdő mondat.

– Kezdek máshogy.

– De ez kell. Egészség. Betegség. Emberközél.

– Már megbocsátsón. Ahhoz nem kell gipsz. Megkérdezhetik: „Hogy van kedves írónő? Nem fáj a feje? Nem fáj a gyomra?”

– Ez nem rádió. Ez tévé. Ezt látni kell. Ehhez az kell, hogy a feje be legyen dagadva, vagy beverve a szeme. Kellékes... vonalzó és gézpólyát. Rengeteget.

– Mit akarnak?

– Majd mi gipszelünk.

Tíz perc múlva úgy festettem, mint az egyetlen életben maradt utas a nagy repülőszerecséflenség után. Kétszáz méter pólyát tekertek rám. A vonalzó, amit sín helyett a karomra erősítettek, repedt volt, és becsípte a bőrömet. A kötés szorított. És amikor a riporter azt kérdezte szövege szerint résztvevő gyengédséggel, hogy nagyon fáj? – valódi könny csurgott végig az orromon.

Másnap reggel rohantam a kórházba.

A főnővér közölte, hogy a főorvos úr nem fogad. Látott este a tévében, látta, hogy tanácsa ellenére sinbe tettem a karomat. Most már folytassák ott a kezelést, ahol elkezdték.